

جمهوری اسلامی ایران

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

نخود سارال

اولین رقم نخود برای کشت پاییزه در مناطق سردسیر دیم

لاین Sel93TH24460، از جمله لاین‌هایی است که در مرکز بین‌المللی تحقیقات کشاورزی مناطق خشک (ایکاردا) دورگ گیری آن انجام شده (ILC3470 x ILC8617) و منشاء آن ایکاردا/ایکریسات قید شده است. این ژنوتیپ پس از گذراندن مراحل خالص سازی، در سال ۱۳۷۸ در قالب آزمایشات بین‌المللی تحمل به سرما به ایران ارسال گردید. لاین مذکور از سال ۱۳۷۹ تا سال ۱۳۸۹ در آزمایشات مختلف از جمله آزمایش‌های بین‌المللی، مقدماتی، پیشرفته و سازگاری و مطالعات مربوط به مقاومت به بیماری‌های برق‌زدگی و پژمردگی فواریوم در ایستگاه‌های تحقیقاتی و همچنین در مزارع کشاورزان در طرح‌های تحقیقی-تطبیقی در کشت پاییزه مناطق کردستان، مراغه، ارومیه، زنجان، شیروان و کرمانشاه مورد ارزیابی قرار گرفت.

خلاصه مشخصات دستاورد:

پر محصول، مقاوم به سرما، متحمل به بیماری برق‌زدگی، پروتئین دانه ۲۶/۸ درصد.

مزیت‌ها و آثار اقتصادی و اجتماعی حاصله:

با در نظر گرفتن وسعت مناطق سردسیر دیم در کشور و با ذکر این نکته که تاکنون رقم نخود مناسب و متحمل به سرما جهت کشت پاییزه برای چنین مناطقی معرفی نگردیده است، لذا معرفی رقم سارال که تحمل خوبی نسبت به سرما دارد، موجب توسعه کشت پاییزه نخود در کشور خواهد شد. با توجه به این که در چنین مناطقی کشاورزان بطور سنتی نخود را به صورت بهاره کشت می‌نمایند؛ به دلیل برخورد مراحل حساس رشد با خشکی و گرمای اواخر بهار، عملکرد نخود در واحد سطح پایین (حدود ۴۵۰-۵۰۰ کیلوگرم در هکتار) بوده و ضمناً به دلیل نوسانات در میزان و پراکنش بارندگی‌های بهاره در مناطق، تولید نخود در وضعیت ناپایداری قرار دارد (در برخی سالها بسیار کم و تا حدود ۱۵۰ کیلوگرم در هکتار و در سال‌هایی با بارش‌های معمولی به حدود ۵۰۰ کیلوگرم در هکتار می‌رسد). بر اساس نتایج تحقیقات انجام شده کشت پاییزه نخود سارال در چنین مناطقی به‌طور متوسط سبب افزایش عملکرد به میزان ۲۰٪ در واحد سطح شده و ضمناً این رقم از پایداری تولید نیز برخوردار است که در مجموع این امر سبب افزایش متوسط تولید نخود در این مناطق خواهد شد.

یکی از معضلات محدودیت در انجام کشت پاییزه نخود بروز و توسعه بیماری برق‌زدگی (Ascochyta blight) است. بر اساس تحقیقات انجام شده، رقم سارال تحمل نسبتاً بالایی به این بیماری داشته و امکان توسعه کشت پاییزه نخود در کشور را فراهم می‌کند.

توصیه‌های به زراعی و دستورالعمل کاشت، داشت و برداشت نخود سارال

برابر دستورالعمل‌های بخش مدیریت منابع موسسه تحقیقات کشاورزی دیم کشور برای آماده سازی زمین در سیستم تناوبی غلات- حبوبات جمع آوری کاه و کلش غلات و شخم عمیق با گاوآهن برگرداندار + دیسک در پاییز مناسب بوده و توصیه میگردد. کاربرد ۳۰-۲۰ کیلوگرم ازت خالص در هکتار در زمان کشت نخود به عنوان استراتژی توصیه می‌شود. در صورتی که میزان فسفر خاک کمتر از ۶ قسمت در میلیون باشد ضروری است کود فسفره تا رسیدن به مرز ۶ قسمت در میلیون مصرف گردد. استفاده از ردیف‌کار، خطی‌کارهای پنوماتیک، هاسیا، همدان کار و یا کشت گستر، به عمق ۵ سانتی‌متر به منظور کشت مکانیزه نخود مناسب است. نتایج تحقیقات انجام شده بر روی لاین جدید در کردستان (ایستگاه سارال) نشان داده که مناسبترین تاریخ کشت آن ۱۵ مهر با تراکم ۳۵ دانه در متر مربع (۸۰ کیلو گرم بذر در هکتار) است. فاصله مناسب ردیف‌های کشت ۳۰-۲۵ سانتی‌متر می‌باشد. با استفاده از علف‌کش انتخابی سوپر گالانت (۱ لیتر در هکتار) یا گالانت (۲ لیتر در هکتار) می‌توان علف‌های هرز نازک برگ و با استفاده از علف‌کش انتخابی لنتاگران (۳/۵ یا ۲/۵ لیتر در هکتار) می‌توان علف‌های هرز پهن‌برگ یکساله را در مزارع کنترل کرد. برای مبارزه با کرم پیله‌خوار نخود (هلیوتیس) استفاده از یکی از سموم مناسب از جمله دیازینون، دیپترکس و لاروین در زمان ظهور حداکثر لاروهای ریز که مصادف با اواسط تشکیل گل و اوایل پیله بستن بوته‌ها است، پیشنهاد میگردد.

